

Rödl & Partner

FACHOWE DORADZTWO

Stan prawny:
01.10.2022

PRAWO HOLDINGOWE W POLSCE

Szanowni Państwo,

13 października 2022 r. wchodzi w życie nowelizacja Kodeksu spółek handlowych (KSH), a wraz z nią wiele zmian w obowiązkach korporacyjnych spółek kapitałowych w Polsce (sp. z o.o., PSA i SA).

Zmiany te wpłyną również na zagraniczne spółki dominujące posiadające spółki córki w Polsce.

Z perspektywy grupy kapitałowej nadrzędnym celem jest interes ekonomiczny całej grupy, a nie wyłącznie jednej spółki. Odpowiedzią jest wprowadzenie do KSH szczególnych zasad funkcjonowania prawa holdingowego, które mają mieć zastosowanie do holdingów umownych oraz faktycznych.

Szczególnie istotne – z punktu widzenia osób decyzyjnych w ramach grupy kapitałowej – może się okazać wprowadzenie regulacji dotyczących wiążących poleceń określonego zachowania lub podjęcia określonej decyzji przez spółkę córkę.

To tylko część zmian, które wprowadza nowelizacja. Na co jeszcze warto się przygotować? Nasi eksperci szczegółowo prezentują nowe rozwiązania prawa holdingowego.

Jeżeli są Państwo zainteresowani rozwinięciem tematu, zapraszamy do kontaktu.

Z poważaniem

Rödl & Partner

Spis treści

1.	Uprawnienia spółki dominującej	4
2.	Konieczność ujawnienia uczestnictwa w grupie spółek (obowiązek wobec KRS)	5
3.	Umowy o odprowadzanie zysku	6
4.	Zalety i wady prawa holdingowego	7
5.	Wprowadzona nowelizacja KSH a dotychczasowe regulacje	8
6.	Organy wykonawcze oraz kontrolujące spółek kapitałowych – zmiana organizacji pracy	9
6.1.	Obowiązkowe protokołowanie uchwał zarządu	9
6.2.	Ustawowy obowiązek dochowywania należytej staranności przez zarząd	9
6.3.	Zmiany w organizacji pracy rad nadzorczych	9
6.4.	Zwiększenie roli rad nadzorczych w spółkach	10

1. UPRAWNIENIA SPÓŁKI DOMINUJĄCEJ

Nowelizacja KSH wprowadza uprawnienia spółki dominującej o charakterze:

- decyzyjnym, co do sposobu prowadzenia spraw przez spółkę zależną,
- informacyjno-nadzorczym.

1. Wydawanie wiążących poleceń:

- polecenia wydawane są spółce zależnej uczestniczącej w grupie spółek,
- polecenie dotyczy prowadzenia spraw spółki, jeżeli jest to uzasadnione interesem grupy spółek i nie zostało ograniczone przez przepisy szczególne,
- polecenie wydawane jest w formie pisemnej lub elektronicznej pod rygorem nieważności.

2. Dostęp w każdym czasie do ksiąg i dokumentów spółki zależnej oraz żądanie udzielenia informacji:

- spółka dominująca może w każdym czasie przeglądać księgi i dokumenty spółki zależnej,
- spółka dominująca może żądać od spółki zależnej informacji dotyczących spółki,
- w przypadku nieudostępnienia ksiąg i dokumentów przez spółkę zależną lub nieudzielenia informacji spółka dominująca może złożyć do sądu rejestrowego wniosek o zobowiązanie zarządu do udostępnienia ksiąg lub dokumentów albo udzielenia informacji,
- uprawnienia te nie są ograniczone czasowo i mogą być wykonywane w każdym momencie, co umożliwia spółce dominującej stałą kontrolę nad działalnością spółki zależnej.

3. Sprawowanie przez radę nadzorczą spółki dominującej stałego nadzoru nad realizacją interesu grupy spółek:

- rada nadzorcza spółki dominującej (w przypadku niepowołania rady nadzorczej – zarząd spółki dominującej) sprawuje stały nadzór nad realizacją interesu grupy spółek przez spółkę zależną,
- statut lub umowa spółki dominującej bądź zależnej może wyłączać takie uprawnienie rady nadzorczej spółki dominującej,
- rada nadzorcza spółki dominującej może żądać od zarządu spółki zależnej udostępnienia ksiąg i dokumentów oraz informacji w celu sprawowania nadzoru nad realizacją interesu grupy spółek.

2. KONIECZNOŚĆ UJAWNINIENIA UCZESTNICTWA W GRUPIE SPÓŁEK (OBOWIĄZEK WOBEC KRS)

Spółki, które chciałyby funkcjonować jako grupa spółek, powinny spełnić następujące wymagania w celu ujawnienia swojego uczestnictwa w grupie spółek:

- spółka, która chciałyby uczestniczyć w grupie spółek jako spółka zależna lub spółka dominująca, musi być spółką kapitałową – spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, prostą spółką akcyjną lub spółką akcyjną. Z udziału w grupie spółek wyłączone są spółki osobowe, np. spółka komandytowa,
- spółka zależna (każda ze spółek zależnych – jeżeli jest ich więcej) jest zobowiązana podjąć uchwałę o uczestnictwie w grupie spółek. Taka uchwała powinna zostać podjęta przez zgromadzenie wspólników lub walne zgromadzenie spółki zależnej większością $\frac{3}{4}$ głosów. W uchwale należy wskazać nazwę spółki dominującej. Spółka dominująca nie jest zobowiązana do podjęcia uchwały o uczestnictwie w grupie spółek,
- zarówno spółka zależna, jak i spółka dominująca powinny zgłosić uczestnictwo w grupie spółek do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS). Z obowiązku zgłoszenia do KRS zwolniona jest spółka dominująca posiadająca siedzibę poza granicami Polski. Chwila dokonania wpisu w KRS dotyczącego uczestnictwa w grupie spółek jest bardzo istotna, ponieważ dopiero od tego momentu spółka dominująca i spółka zależna mogą w praktyce skorzystać z mechanizmu wiążących poleceń.

3. UMOWY O ODPROWADZANIE ZYSKU

Dotychczas do umów o odprowadzanie zysku odnosił się art. 7 KSH. Przepis ten został uchylony. Dotyczył on tworzenia tzw. holdingów umownych, w przypadku których zawierano umowę o zarządzanie bądź przekazywanie zysku.

Nowelizacja przepisów KSH wprowadza do polskiego systemu prawnego „holdingi faktyczne”. Holdingi umowne niekiedy mogą być zbliżone do holdingów faktycznych.

Co więcej zgodnie z nową definicją spółki dominującej taką spółką będzie też spółka wywierająca decydujący wpływ na działalność spółki zależnej – w tym w szczególności przez zawarcie umowy przewidującej przekazywanie zysku.

Tym samym umowy o przekazywanie zysku wykonywane dotychczas, jak i te dopiero zaplanowane – mogą wymagać analizy i identyfikacji ryzyk prawnych i podatkowych oraz docelowo przemodelowania.

4. ZALETY I WADY PRAWA HOLDINGOWEGO

Zalety prawa holdingowego to możliwości m.in.:

- wydawania wiążących poleceń spółce zależnej,
- przeglądania w dowolnym czasie przez spółkę dominującą ksiąg i dokumentów spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek oraz żądania od niej udzielenia informacji,
- ograniczenia odpowiedzialności członków zarządu działających w interesie grupy spółek (tylko w przypadku podjęcia uchwały o wykonaniu wiążącego polecenia),
- wykupienia udziałów (akcji) wspólników i akcjonariuszy mniejszościowych,
- sprawowania przez radę nadzorczą spółki dominującej stałego nadzoru nad realizacją interesu grupy spółek przez spółkę zależną,
- złożenia przez spółkę dominującą wniosku o ogłoszenie upadłości spółki zależnej.

Prawo holdingowe posiada jednak kilka cech utrudniających zarządzanie grupą spółek.

Są to:

- wysoki poziom sformalizowania – uchwała zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia) o uczestnictwie w grupie spółek, ujawnienie w rejestrze uczestnictwa w grupie spółek, forma pisemna wiążącego polecenia, konieczność podejmowania uchwał o wykonaniu wiążącego polecenia bądź o odmowie wykonania wiążącego polecenia, konieczność sporządzania sprawozdań o powiązaniach umownych ze spółką dominującą,
- możliwość odmowy wykonania wiążącego polecenia przez spółkę zależną,
- spółka dominująca, przy „wielopoziomowej” strukturze grupy spółek, musi wydawać wiążące polecenia spółce znajdującej się kilka poziomów niżej,
- brak możliwości wydawania wiążących poleceń spółkom mającym siedzibę poza granicami Polski,
- nowelizacja dotyczy wyłącznie spółek kapitałowych, brakuje możliwości utworzenia grupy spółek ze spółkami osobowymi.

5. WPROWADZONA NOWELIZACJA KSH A DOTYCHCZASOWE REGULACJE

Nowe prawo holdingowe, które ma uregulować relacje prywatno-prawne między spółką dominującą a jej spółkami zależnymi, wymaga odpowiedniego przygotowania ze strony wszystkich działających w ramach grupy spółek.

Bez wątpienia może ono rozwiązać wiele problemów w zarządzaniu spółkami zależnymi. Jednak dopiero indywidualna ocena sytuacji i powiązań spółek zależnych pozwoli na podjęcie decyzji, czy wprowadzenie prawa holdingowe przyniesie zamierzone efekty.

Wprowadzone zmiany w KSH to nie tylko prawo holdingowe. Warto również zwrócić uwagę na zmiany w organizacji pracy organów wykonawczych oraz kontrolujących spółek kapitałowych. Obejmują one m.in.:

6.1. Obowiązkowe protokołowanie uchwał zarządu

Protokół powinien zawierać:

- porządek obrad,
- imiona i nazwiska obecnych członków zarządu,
- liczbę głosów oddanych na poszczególne uchwały.

W protokole zaznacza się również zdanie odrębne zgłoszone przez członka zarządu wraz z jego ewentualnym umotywowaniem.

Protokół podpisuje co najmniej członek zarządu prowadzący posiedzenie lub zarządzający głosowanie, chyba że umowa spółki lub regulamin zarządu stanowi inaczej.

6.2. Ustawowy obowiązek dochowywania należytej staranności przez zarząd

Do KSH wprowadzono regułę, że członek zarządu powinien przy wykonywaniu swoich obowiązków dołożyć staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności oraz dochować lojalności wobec spółki.

Nowelizacja wprowadza wprost zasadę biznesowej oceny sytuacji przez członka zarządu (*ang. business judgment rule*). Obowiązuje również zakaz ujawniania przez członka zarządu tajemnic spółki, także po wygaśnięciu mandatu.

Zmiany te mają istotne znaczenie dla menedżerów, ponieważ wpływają na ich odpowiedzialność z tytułu wyrządzenia szkody spółce, w której pełnią funkcję członka zarządu.

6.3. Zmiany w organizacji pracy rad nadzorczych

Rada nadzorcza zyskała nowe kompetencje oraz obowiązki, które wzmacniają jej rolę jako organu sprawującego funkcje nadzorcze w spółce.

Zmiany dotyczące organizacji pracy polegają głównie na doprecyzowaniu sposobów zwoływania oraz sporządzania protokołów z posiedzeń rady nadzorczej.

Od momentu wejścia w życie nowelizacji posiedzenia rady nadzorczej będą zwoływane z uprzednim wysłaniem zaproszenia, chyba że wszyscy jej członkowie wyrażą zgodę na brak formalnego zwołania. Ponadto nowe przepisy przewidują częstotliwość zwoływania posiedzeń – nie rzadziej niż raz w każdym kwartale roku obrotowego – oraz analogiczne do posiedzeń zarządu wytyczne, co do sporządzania protokołów z posiedzeń rady nadzorczej.

6.4. Zwiększenie roli rad nadzorczych w spółkach

Rady nadzorcze zostały umocowane do zobowiązania członków zarządu, prokurentów i osób zatrudnionych w spółce do przekazania jej informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień dotyczących spółki.

Radzie nadzorczej w spółce akcyjnej przysługuje prawo do wyrażenia zgody na zawarcie transakcji ze spółką dominującą, zależną czy też spółką powiązaną – w określonych przypadkach, tj. gdy dotychczas już zawarte transakcje z tą samą spółką przekraczają 10% jej aktywów w jednym roku obrotowym.

Przejawem zwiększenia roli rad nadzorczych jest również nowy obowiązek zarządu, który bez dodatkowego wezwania musi udzielić określonych informacji radzie nadzorczej. Są to w szczególności informacje o podjętych przez zarząd uchwałach z zaznaczeniem ich przedmiotu, sytuacji majątkowej spółki, postępach w zaplanowanym rozwoju spółki, transakcjach mogących znacząco wpływać na sytuację majątkową spółki, czy też innych ważnych dla funkcjonowania spółki zdarzeniach.

Po nowelizacji KSH rada nadzorcza może powołać dodatkowe dwa podmioty – komitet oraz doradcę rady nadzorczej.

Pierwszy z nich, doraźny lub stały, zostaje ustanowiony do pełnienia wyznaczonych przez radę nadzorczą czynności.

Doradca rady nadzorczej może zostać powołany uchwałą rady do zbadania określonej sprawy dotyczącej działalności spółki lub jej majątku. W przypadku ustanowienia doradcy, zarząd spółki jest zobowiązany do zapewnienia mu dostępu do dokumentów oraz do udzielania niezbędnych informacji.

KONTAKT

GDAŃSK

ALEKSANDRA PRILL-BŁASZKIEWICZ
radca prawny
M +48 694 386 553
aleksandra.prill-blaszkiewicz@roedl.com

POZNAŃ

JOANNA WCISŁO-JĄSKOWSKA
radca prawny
M +48 882 786 802
joanna.wcislo-jaskowska@roedl.com

GLIWICE

GRZEGORZ GĘBOREK
radca prawny, Associate Partner
M +48 882 093 936
grzegorz.geborek@roedl.com

WARSZAWA

ŁUKASZ NAPIÓRKOWSKI
adwokat, Senior Associate
M +48 532 199 113
lukasz.napiorkowski@roedl.com

KRAKÓW

OSKAR LINDNER
prawnik
T +48 12 213 25 38
oskar.lindner@roedl.com

WROCŁAW

TOMASZ PLEŚNIAK
radca prawny, Senior Associate
M +48 532 853 669
tomasz.plesniak@roedl.com

MACIEJ OCZKOWSKI
prawnik
T +48 12 213 25 45
maciej.oczkowski@roedl.com

Newslettery

Pozostańmy w kontakcie!

Jesteś zainteresowany otrzymywaniem newsletterów i zaproszeń na wydarzenia?

Wypenij formularz na stronie

www.roedl.pl

[Warto wiedzieć](#) | [Tax & Law News](#) | [Podcasty](#) | [Webinaria](#) | [Newsletter Polska](#)

[SZKOLENIA](#) | [WEBINARIA](#) | [SPOTKANIA](#) | [KONFERENCJE](#) | [ŚNIADANIA BIZNESOWE](#)

Obserwuj nas w mediach społecznościowych
[#WeAreRoedl](#)

[Facebook](#) | [YouTube](#) | [Linkedin](#) | [Instagram](#)

Rödl & Partner

GDĄŃSK

al. Grunwaldzka 472B
80-309 Gdańsk
T +48 22 210 69 88
gdansk@roedl.com

KRAKÓW

ul. Mogilska 43
31-545 Kraków
T +48 12 213 25 00
krakow@roedl.com

WARSZAWA

ul. Sienna 73
00-833 Warszawa
T +48 22 244 00 00
warszawa@roedl.com

GLIWICE

ul. Zygmunta Starego 26
44-100 Gliwice
T +48 32 330 12 00
gliwice@roedl.com

POZNAŃ

ul. Górki 7
60-204 Poznań
T +48 61 864 49 00
poznan@roedl.com

WROCŁAW

ul. św. Mikołaja 19
50-128 Wrocław
T +48 71 606 00 00
wroclaw@roedl.com

Redakcja:

Anna Olencka, anna olencka@roedl.com

Agnieszka Ogórkiewicz, agnieszka.ogorkiewicz@roedl.com

Niniejsza broszura stanowi niewiążącą informację i służy ogólnym celom informacyjnym. Nie stanowi ona doradztwa prawnego, podatkowego lub gospodarczego; nie może również zastępować indywidualnego doradztwa. Przy redagowaniu broszury Rödl & Partner dołożył najwyższej staranności, jednak nie ponosi odpowiedzialności za prawidłowość, aktualność i kompletność informacji.

Rödl & Partner nie ponosi również odpowiedzialności za decyzje, które czytelnik podejmie po przeczytaniu broszury. Zawarte w niej informacje nie odnoszą się do konkretnego stanu faktycznego, dlatego w każdym przypadku należy zasięgnąć fachowej porady. Osoby wyznaczone do kontaktu są do Państwa dyspozycji.

Cała treść broszury stanowi własność intelektualną Rödl & Partner i jest objęta ochroną praw autorskich. Osoby korzystające z tych informacji mogą pobierać, drukować i kopiować treść broszury wyłącznie na własne potrzeby. Wszelkie zmiany, powielanie, rozpowszechnianie całości lub części, w jakiegokolwiek formie, wymagają uprzedniej pisemnej zgody Rödl & Partner.